

gezelschappen zoals de Blauwe Maandag Compagnie, Toneelgroep Amsterdam en het Zuidelijk Toneel tot een artistieke dialoog zouden komen en ze samen hun werk zouden tonen in het Lunatheater en op andere plaatsen.

Etcetera: Daarnet pleitte je voor de productieve werking van het Kaaitheater. Zou die niet in het gedrang komen door een uitgebreide receptieve werking in het Lunatheater. Produceren vergt repetitieuimte en dus de beschikbaarheid van de zaal.

Guy Cassiers: Dat probleem zou niet bestaan indien er goede repetitiemogelijkheden op die schaal voorhanden waren. In se hoeven receptief en productief werken elkaar toch niet uit te sluiten. Misschien moeten al die mensen eens rond de tafel gaan zitten.

Etcetera: In opdracht van Minister Martens voerde het Vlaams Theater Instituut een studie uit met als vraagstelling waarom het Vlaamse podiumkunstenlandschap vandaag minder toegankelijk is voor nieuwkomers en pretendentes. Heb je het onderzoeksrapport gelezen?

Guy Cassiers: Ja, en ik sta uiteraard achter de gemaakte keuzes: ontwikkeling, flexibiliteit, onderzoek,... Het is goed dat benadrukt wordt dat er op dit vlak veel te weinig gebeurt, maar de conclusies wekken de indruk dat er nieuwe mogelijkheden moeten worden gezocht. Ikzelf geloof niet in veranderingen dankzij extra voorzieningen en regelgevingen. Ik vind dat het bestaande voldoende mogelijkheden biedt. Alleen moet alles kritischer bekeken worden.

Wat ik heel erg waardeer in het onderzoek, is het onderscheid dat men maakt tussen ontwikkelingen op het niveau van de artiest, van de organisatiestructuur en van het landschap. Het zijn drie verschillende elementen, die vanuit een onafhankelijke positie met elkaar zouden moeten kunnen functioneren. Maar vandaag de dag bepaalt het organisatorische in grote mate het artistieke. Een aantal belangrijke gezelschappen zoals Needcompany, Rosas en Jan Fabre hebben het ontwikkelingsproces dat hen door het regulerend subsidie-apparaat werd opgelegd, kunnen vermijden, mede dankzij het Kaaitheater dat internationale samenwerkingsverbanden mogelijk maakte. En dan is het toch wel schrijnend contradicto- risch dat ze nu gepromoveerd worden tot baronessen en culturele ambassadeurs, terwijl ze groot geworden zijn door hier weg te lopen.

Etcetera: Zijn er in het vti-onderzoek ook elementen waar je kritisch tegenover staat?

Guy Cassiers: Een eerder klein punt, waar ik het bijzonder moeilijk mee heb, is waar men pleit voor experimenten binnen de be-

staande structuren. Ik vind het goed dat men het zoeken naar andere vormen stimuleert, maar niet als men dat hanteert als criterium voor de schouwburgen die daar handig gebruik van maken als afleidingsmanoeuvre. Zo was Het Salon heel zinvol *an sich*, maar het is heel spijtig dat dergelijke dingen met subsidies van het NTG moesten gebeuren. Op die manier wordt de discussie over de grote gezelschappen er niet klaarder op en worden jonge mensen misbruikt binnen de gevestigde struc- turen.

Etcetera: Welke rol speelt de pers in de ontwikkeling van het theater?

Guy Cassiers: Eén van de redenen waarom ik zo blij ben met de Thersitesprijs is dat het een aanleiding is om het over deze achter-

Guy Cassiers: (over Blauwe Maandag Compagnie en NTG) Eigenlijk had dit organisch doorgroeien van een gezelschap al veel eerder moeten gebeurd zijn, en niet alleen door toedoen van de twee partners, maar mede gesteund door een beleid. Waarom dat nu scheefgelopen is, is in de eerste plaats te wijten aan de afwachtende houding van de overheid, waarbij de Raad van Advies zeker niet vrijuit gaat. (...) Ik vind dat de Raad hier een kans heeft laten liggen om de concrete gang van zaken te verheffen tot een politiek item.

liggende problematieken te hebben. Er zijn heel weinig plaatsen waar nagedacht wordt over het theater. Er is Etcetera, en ook het vti doet wat in zijn mogelijkheden ligt... en zelfs daar wordt de kraan toegedraaid. Maar de kranten en tijdschriften nemen die verantwoordelijkheid niet op. Nu valt er heel veel te zeggen over het gebrek aan respect dat deze media opbrengen voor hun journalisten. De omstandigheden waarin die mensen moeten werken en de lage financiële vergoeding zijn zeker cruciaal voor het probleem. Toch neemt dat niet weg dat ik kritiek heb op de enge manier waarop men in kranten en tijdschriften kijkt naar het theater. Neem nu de gebeurtenissen in het NTG, het Kaaitheater en het Stuc, daar wordt over geschreven alsof er niets aan voorafgegaan is. Dat gaat alleen maar over het hier en het nu. Ikzelf ben de laatste die een goed kader kan schetsen, maar ik verwacht het wel van de journalisten.

Ze moeten niet noodzakelijk standpunten innemen, maar ze moeten vragen stellen: wat gebeurt er en waarom gebeurt dat nu? Door vragen te stellen zouden ze het anekdotische kunnen overstijgen en zouden er misschien ook standpunten gevormd worden. Het uitblijven van reacties, zoals we dat in de drie genoemde gevallen hebben meegemaakt, zou in Nederland ondenkbaar zijn. Daar zouden de discussies misschien té publiekelijk uitgevochten worden, maar het zou in geen geval de revue passeren alsof er niets gebeurd was.

Vlaanderen is zo dubbel. Aan de ene kant hebben we geen cultureel verleden en aan de andere kant worden we er constant mee geconfronteerd in termen van 'jij jonge snaak, je moest eens weten wat wij allemaal gedaan hebben nog voor je geboren was'. En in die zin worden we voortdurend beloond voor datgene dat we ooit eens hebben gedaan, maar zijn er nooit de mogelijkheden voor de mensen op het ogenblik dat ze ze nodig hebben.

Marleen Baeten

Thersites, de Vlaamse Vereniging ter Bevordering van de Theaterkritiek, reikt sinds 1992 jaarlijks een prijs uit aan een productie, een gezelschap, een individuele kunstenaar of een persoonlijkheid uit de podiumkunsten. Het Noordstarfonds stelt een bedrag van 100.000 Bf. ter beschikking. Dit jaar bestond de jury uit Geert Van der Speeten, Geert Sels en Marleen Baeten.